

Läsnyckel

Lukas är en ninja

av Dorthe Skytte

Illustrationer av Kim Dalsgaard

Hegas arbetsmaterial heter nu Läsnycklar – med lite mer fokus på samtal och bearbetning än tidigare. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Lukas är en ninja är en lättläst äventyrsberättelse som passar väl som nybörjarläsning för de som precis knäckt läskoden. Spänningen driver på historiens höga tempo och hjälper läsaren framåt. *Lukas är en ninja* är en actionfylld bok och många elever kommer att känna igen ninjafilmernas, dataspelens och seriernas dramaturgi och estetiska uttryck. Den mörka färgskalan och Kim Dalsgaards skruvade illustrationer signalerar spänning och bjuder in till ett fartfyllt äventyr.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t. ex. boksamtal. Beroende på grupp och undervisningssituation kan ni välja att jobba med uppgifterna under läsningens gång, eller efteråt.

Tillsammans kommer ni säkert på många fler sätt att aktivera språket och sätta igång fantasin med hjälp av boken. Ta vara på era idéer!

Lukas är en ninja kan ingå i tematiskt arbete om äventyr och spänning.

Före läsningen

Titta (tillsammans) på omslagets framsida och läs bokens titel (*Tips! Scanna in omslaget och visa via dator så ser alla bra.*) Fundera på/diskutera:

Boken handlar om Lukas, peka på honom.

Det står att Lukas är en ninja. Har du sett en ninja någon gång? Vad kan det vara för något? Kan du se något i bilden som du tror/vet är typiskt för en ninja?

Om Lukas är en ninja, vem är det då som tornar upp sig bakom honom, tror du?

Känner de varandra? Vet Lukas att den andre står bakom honom? Hur känner sig Lukas?

Vänd på boken och läs baksidestexten. Är det framsidan som beskrivs i baksidestexten eller en annan scen ur boken? Dela med dig av dina tankar!

Varför tror du att Lukas springer efter mannen in i skogen?

Tror du att Lukas kan vinna över mannen i skogen?

Nu har gruppen tillsammans skapat förförståelse, aktiverat egna känslor och är förhoppningsvis nyfikna på hur det kommer att gå för Lukas när han följer efter mannen in i den mörka skogen.

Innan du/ni börjar läsa boken, ta fram papper och penna (eller anteckna på tavlan)! Då kan du/ni skriva upp svåra ord eller annat du/ni kommer på under läsningens gång.

Nu läser vi!

Under läsningen

Att samtala om under läsningens gång:

Försättsblad + sid 2-3

På bokens första sidor får du reda på mycket om Lukas. Han är inte bara en ninja i ett land långt bort. Han är en spion också. Vad är en spion? Vad måste en spion vara bra på?

Ser du Lukas mask? Varför tror du han har den på sig?

Hur ser det ut i skogen? Finns det något där som du inte sett i en vanlig skog?

Lukas kan röra sig ljud-löst. Smyg ett varv i klassrummet och testa om ni i klassen kan det, ni med!

Sid 4-5

Varför tror du att Lukas springer efter den galne mannen?

Kommer Lukas att hinna ifatt honom?

Sid 6-7

Titta på bilderna innan du läser texten. Jämför med bilderna på uppslaget innan. Hur har färgerna förändrats? Vad beror det på? Läs sedan texten. Var det som du trodde?

Mannen är ond och farlig, står det. Hur är man när man är ond?

På tv, i serier, böcker eller dataspel finns det ofta någon som är ond. Har du läst om eller sett någon annan ond figur? Berätta och beskriv!

Sid 8-9

Mannen är på flykt, men vad eller vem tror du att han flyr ifrån?

Varför upptäcker inte mannen Lukas som står så nära?

Sid 10-11

Tyget som dolt mannens mun har hasat ner så att man ser ansiktet. Hur ser han ut?

Nu är Lukas ännu närmare mannen, tror du att han kommer att bli upptäckt?

Sid 12-13

Nu springer både Lukas och mannen allt vad de kan ut ur skogen och in i en träd-gård. Vi vet att Lukas kan röra sig ljud-löst, men hur låter det när mannen rusar fram, tror du?

Sid 14-15

Vad tror du Lukas tänker när han upptäcker att mannen har två svärd?

Mannen har inte bara två svärd, han har sköldar på axlarna också. Vad kan de vara bra till?

Tror du att mannen ser Lukas, nu då?

Sid 16-17

Lukas gör sig redo för fajt. Hur gör han?

Titta på hur Lukas gör sig redo. Han rör sig över sidorna så att det ser ut som det fanns tre av honom. Vilken Lukas tror du är den första, den mellersta och den sista? Visa genom att peka på figurerna i den ordning du tror att han rör sig.

Sid 18-19

Mannen och Lukas fajtas för fullt. De är bra bägge två. Lukas är snabb, vilka fördelar har mannen? Vad tror du kommer att hända?

Sid 20-21

En till man dyker upp. Vad får honom att se ond och farlig ut?

Vem tror du att han är?

Lukas blir rädd för första gången, vad tror du att han kommer att göra?

Sid 22-23

Lukas försvinner i natten. Vart tar han vägen, tror du?

Vad tror du händer i träd-gården när Lukas försvunnit därifrån?

Sid 24-25

Titta på bilderna. Var har Lukas hamnat? Läs sedan texten, vad säger den?

Aj då, de två männen kom undan. Tror du att Lukas är ledsen för det? Varför/varför inte?

Det var bara på låtsas, står det. Har du lekt så att det känts som om det vore på riktigt någon gång? Berätta!

Titta på bilderna igen. Känner du igen sättet de är gjorda på? Lukas har tecknats flera gånger som på sidorna 16-17 för att visa en rörelse. Vilken Lukas-bild tycker du kommer

först och varför? Bilder kan läsas på olika vis, i olika ordning, så hör efter med dina klasskamrater, de kanske tycker tvärt om.

Sid 26

Nästa gång kommer Lukas att ta dem, står det. Hur tror du att han kommer att beseгра de båda männen?

Efter läsningen

Om du skulle tipsa någon i klassen om att läsa boken, vem skulle det vara. Vad tror du han/hon skulle gilla med den?

Fanns det något i boken du inte gillade?

Finns det något annat du vill kommentera?

Arbeta vidare

Har du sett de här ninja-sköldpaddorna? De kallas Teenage Mutant Ninja Turtles.

Den blev jättepulära för ungefär tjugo år sedan när filmerna om dem visades på tv. Först var sköldpaddorna japanska seriefigurer, sedan gjorde man film och dataspel om dem och i leksaksaffärerna kryllade det av ninja-sköldpaddor. Så är det ofta när figurer blir populära, då dyker det upp massor med grejer med deras namn och bilder på. Kan du komma på några fler serie- eller bokfigurer som man gjort likadant med? Varför tror du/ni att man gör så? Diskutera i klassen.

Ninja betyder ungefär dold person på japanska. Tycker du att det stämmer på Lukas? Berätta varför du tycker som du gör. Finns det kanske någon bild eller någon rad i boken som övertygar dig?

I boken om Lukas får vi veta att han är ninja, ett slags spion. Han är svartklädd, bär mask och svärd. Ninjor är antingen spioner som spanar på fienden eller en speciell sorts krigare. Ibland är de skurkar, ibland hjältar. Vanligtvis känner man igen ninjor på deras utrustning, klädsel och sättet de strider och rör sig på. Precis som Lukas gör, är det vanligast att bära svart, ofta har de svärd, men de kan ha andra vapen också och nästan alltid behärskar de en kampsport. Se om du kan hitta en eller flera bilder där man kan se på Lukas kroppsspråk att han är en ninja. Jämför vilka bilder du valt med en klasskamrat. Hade ni samma?

Vill du ha en likadan ansiktsmask som Lukas? Det är lätt ordnat. Allt du behöver för att göra en egen ninjamask är en t-shirt. Gör så här:

- 1) Trä t-shirten över huvudet så att du tittar ut genom halsöppningen.
- 2) Knyt armarna bakom huvudet.
- 3) Vik upp tyget som hänger ner på bröstet, över munnen och knyt ändarna bakom huvudet.

Det är inte bara ninjor som bär masker. På teatern och på maskerader är de vanliga. Ibland bär man mask för att skrämmas, ibland för att man vill låtsas vara någon annan, inte visa vem man är eller för att det är vackert. Titta så olika de här maskerna är! Hur tror du att de använts?

Har du burit mask eller sett någon annan göra det? Berätta hur den såg ut!

Lukas är en ninja i Japan. Var ligger Japan? Leta upp landet på en världskarta eller jordglob. Vilka länder reser man genom för att komma från Sverige till Japan? Vad heter huvudstaden? Har någon i klassen varit i Japan? I så fall kanske ni kan titta på kort för att se hur det ser ut där.

Att som Lukas ge sig ut i skogen om natten kan vara både pirrigt och kusligt. Skogen ser inte likadan ut som på dagen och en skog är inte den andra lik. Titta noga på skogen i boken. Ljuset har svårt att tränga in i skogen om natten. Jämför med bilderna på sidan 24 och 25 där ljuset flödar. Visst blir det stor skillnad när ljuset och färgerna förändras och skuggorna kommer fram. Kim Dalsgaard som gjort bilderna har skapat en riktig sagskog och nu ska du få prova samma sak. Rita en skogsbild som det ser ut på dagen. Rita därefter samma skogsbild men med mörkare färger, som det ser ut om natten. Häng upp bilderna bredvid varandra.

I slutet av boken ler Lukas. Han är säker på att han kommer att ta de båda männen nästa gång. Skriv om nästa äventyr. Vad händer när Lukas kommer tillbaka till Japan? Vem/vilka stöter han på? Blir han rädd? Är han en lika bra ninja nästa gång? Läs upp era äventyr för varandra!

Mycket läsnöje!